

Kouvolan kaupungin lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

1057/00.04.00/2026

Tekninen lautakunta 20.8.2026 § 159

Valmistelija: johtava yleiskaavoittaja Jani Arponen,
jani.arponen(at)kouvola.fi, p. 040 739 1298

Yhteenveto

Väylävirasto on pyytänyt lausuntoja Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 31.8.2026 mennessä.

Kouvolan kaupunki pitää Väyläviraston ohjelmakokonaisuutta lähtökohtaisesti laadukkaasti laadittuna, rakenteeltaan selkeänä ja Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteita pääosin tukevana. Kaupunki pitää myönteisenä, että Väyläviraston ohjelmat esitetään yhtenä kokonaisuutena. Kouvolan kaupunki katsoo kuitenkin rahoitustason olevan erityisesti perusväylänpidon osalta riittämätön. Lausunnossa korostetaan korjausvelan hillintää, alemman tieverkon kunnon parantamista sekä elinkeinoelämän ja huoltovarmuuden tarpeita. Lisäksi korostetaan tarvetta viedä nykyiset hankkeet loppuun, edistää kriittisten siltakohteiden suunnittelua ja varmistaa TEN-T-verkkoon kuuluvien väylien rakentamisvalmius. Kouvolan kaupunki painottaa hankkeiden toteuttamista kokonaisuuksina ilman liiallista pilkkomista. Kouvolan kaupunki esittää, että yhteys valtakunnallisiin strategioihin tuodaan selkeämmin esiin sekä laaditaan suunnitelma väyläverkon rapautumisen estämiseksi. Kouvolan kaupunki peräänkuuluttaa niin poliittisilta päätöksentekijöiltä kuin Väyläviraston ja muiden valtion virastojen osalta sitoutumista Liikenne 12- suunnitelmaan sekä muihin strategiaan pitkän aikavälin suunnitelmiin ja kehityshankkeisiin yli vaalikausien.

Asian valmistelun tausta, päätösvallan perusteet ja kuntastrategian mukainen peruste valmistelulle

Väylävirasto on laatinut valtion väyläverkon kahdeksanvuotisen investointiohjelman vuosille 2027–2034 sekä nelivuotisen perusväylänpidon suunnitelman sekä suunnitteluohjelman vuosille 2026–2029 osana Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa. Ohjelmat on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus uusista toteutettavista ja suunniteltavista rata-, tie- ja vesiväylähankkeista sekä perusväylänpidon investoinneista. Ohjelmat on valmisteltu rinnakkain Liikenne 12 -suunnitelman päivitystyön kanssa. Ohjelmien päätavoitteita ovat liikenneverkon toimivuus, turvallisuus ja kestävyys. Eduskunta päättää investointiohjelman kehittämishankkeiden toteuttamisesta sekä suunnitteluun ja

perusväylänpidon hankkeiden rahoitustasosta valtioneuvoston esityksestä. Investointiohjelma ei sisällä hankeyhtiöiden kautta rahoitettavia hankkeita (esim. Itärata) eikä jo päätettyjä kehittämishankkeita, Digiradan toteutusvaihetta sekä perusväylänpidon momentilta rahoitettavia toimenpiteitä.

Kouvolan kaupungin hallintosäännön 26 §:n mukaan tekninen lautakunta järjestää tekniset palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii muun muassa liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta muille toimielimille säädettyjä tai määrättyjä tehtäviä.

Kouvolan kaupunkistrategiassa 2025–2029 todetaan, että kasvu ja elinvoima syntyvät yritysten kyvystä luovat työpaikkoja, elinvoimaa ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Kouvolan vahvuutena ovat sijainti maantie- ja rautatieliikenteen keskuksena ja yhteydet satamiin, lentokentälle ja pääkaupunkiseudulle. Liikenneyhteyksien kehittämistä huolehtiminen tukee siis oleellisesti kaupungin kehitystä ja elinvoimaa.

Väylävirasto on pyytänyt lausuntoja ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 31.8.2026 mennessä. Lausuntoja on pyydetty etenkin seuraavista kysymyksistä:

- 1) Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?*
- 2) Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?*
- 3) Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?*
- 4) Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?*
- 5) Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?*
- 6) Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?*

Kouvolan kaupungin lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta 2027–2034

- 1) Toteuttaako ohjelmakokonaisuus mielestänne parhaalla mahdollisella tavalla Liikenne 12 -suunnitelmassa sille asetettuja tavoitteita ja linjauksia?*

Kouvolan kaupunki pitää ohjelmakokonaisuutta selkeästi rakennettuna ja näkee sen tukevan pääosiltaan Liikenne 12- suunnitelmaa.

Ohjelmakokonaisuus vahvistaa liikennejärjestelmän pitkäjänteistä kehittämistä.

Kouvolan kaupungin näkemyksen mukaan Liikenne 12 -suunnitelman tavoitteiden toteuttamiseksi rahoitustason nosto nähdään kuitenkin välttämättömänä. Rahoituksen niukkuus vaikeuttaa pitkäjänteisen edistämistyön toteuttamista ja johtaa siihen, ettei saavutettavuus toteudu tasapuolisesti koko maassa. Harvaan asuttujen alueiden sekä alemman tieverkon tarpeet jäävät liian vähälle huomiolle. Nykyisen väyläverkoston ylläpito tulisi priorisoida korkeammalle suhteessa uusiin hankkeisiin, jotta korjausvelkaa sekä verkoston jatkuvaa rapistumista saataisiin hidastettua. Alemman verkon sekä erikoiskohteiden kuten siltojen rapistuminen heikentää kokonaisliikennejärjestelmän toimivuutta.

2) Perusväylänpidon suunnitelma: onko perusväylänpitoon osoitettu rahoitus kohdennettu perustellusti ja vaikutukset kuvattu ymmärrettävästi?

Kouvolan kaupunki pitää perusväylänpidon suunnitelmassa esitettyjä perusteita ja vaikutuksia selkeästi kuvattuina. Suunnitelmasta ilmenee myös rahoitustason riittämättömyys. Perusväylänpidon rahoitus laskee suunnitelman mukaan selvästi vuosina 2027–2029 vuoden 2026 tasosta. Rahoituksen on ohjelmassa esitetty nousevan 2030 alkaen, mikä luonnollisesti sisältää epävarmuustekijöitä. Kouvolan kaupunki näkee kriittisen tärkeänä perusväylänpidon rahoitustason nostamisen viimeistään vuodesta 2030 eteenpäin. Rahoitustason riittämättömyys vaikuttaa etenkin korjausvelan negatiiviseen kehityskulkuun sekä perusväylänpidon tason laskuun. Korjausvelan hallinta ja perusväylänpitoon panostaminen ajoissa tulisi olemaan kustannuksiltaan edullisempaa ja vaikutuksiltaan positiivisempaa kuin ongelmien siirtäminen tulevaisuuteen. Väyläverkon rapistuminen heikentää kokonaisliikennejärjestelmän toimivuutta ja vaikutukset heijastelevat niin elinkeinoelämään kuin turvallisuuteen sekä huoltovarmuuteenkin. Nykyisen rahoitustason johdosta väyläverkoston ylläpito tulisi priorisoida korkeammalle suhteessa uusiin hankkeisiin, uusien hankkeiden tärkeyttä vähättelemättä.

Kouvolassa ja Kaakkois-Suomen alueella erityinen huoli kohdistuu raskaan liikenteen käyttämiin väyliin eri verkoston tasoilla, siltoihin sekä alemman tieverkon kuntoon. Korjausvelan kasvun hillitseminen ja perusväylänpidon parantaminen on tärkeää etenkin alueen teollisuuden, sotilaallisen liikkumisen, satamien, logistiikan ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Harvaan asutuilla seuduilla alemman tieverkon käyttö korostuu myös ihmisten päivittäisessä liikkumisessa. Perusväylänpidon osalta tärkeää on myös vastuiden selkeyttäminen. Nykyinen kustannusten vähittäinen siirto kunnille valtion väylien rakentamisen ja kunnostuksen osalta, valtion väyläverkon liikenneitävyyden rajoittaminen säästöjen takia kunnan katuverkon kustannuksella tai tieverkon tason lasku mm. asfaltointeja poistamalla ei ole pitkäjänteistä

liikennejärjestelmän edistämistä. Valtion verkon tulee olla Suomen sisäinen pääverkko ja sellaisessa kunnossa, ettei pitkämatkaisen valtakunnallisen liikenteen tarvitse turvautua kuntien katuverkkoon. Väyläverkon palauttaminen edes nykyiseen kohtuulliseen kuntoon tason kerran laskettua on vaikeaa ja kallista.

3) Suunnitteluohjelma: mitä suunnittelukohteita tulisi edistää lähivuosina? Mitä perusteluja näiden edistämiseksi on?

Kouvolassa voidaan tyytyväisenä todeta, että alueelle on kohdentunut hyvin suunnittelukohteita viime vuosina, ja monet näistä kohteista sisältyvät suunnitteluohjelmaan. Käynnissä olevat suunnittelukohteet tulee kaupungin näkemyksen mukaan viedä loppuun asti hankekokonaisuuksien kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Kouvolan kaupungin alueella on tiettyjä kriittisiä siltakohteita, joilla liikennöitävyys on rajoittunut (esimerkiksi Keskikosken silta). Näiden kohteiden kunnostuksen suunnitteluun tulisi ohjata varoja suunnitteluohjelmassa. Siltayhteydet ja niiden toimivuus ovat kriittisiä yhdyskuntien perustoimintojen, elinkeinoelämän toimivuuden sekä huoltovarmuuden kannalta. TEN-T-verkon osien suunnitteluun (esimerkiksi VT 6 Kouvolan alueella, Karjalan rata, Kouvolan järjestelyratapiha) olisi myös ohjattava varoja suunnitteluohjelmassa siten, että verkon eri osuuksilla saavutetaan rakentamisvalmius.

4) Investointiohjelma: miten muuttaisitte ohjelmaa seuraavan päivityksen yhteydessä sille määritetyn talouskehityksen puitteissa? Millaisia positiivisia vaikutuksia muutoksella saavutettaisiin?

Investointiohjelmaan sisältyvien, jo päätettyjen tai rahoituspäätöksen sisältäneiden hankkeiden osalta Kouvolan kaupunki toteaa, että monet pitkäaikaisista hanketarpeista päätie- ja rataverkolla ovat toteutuksessa tai lähdössä toteutumaan. Näitä ovat muun muassa valtatie 6 (Kouvolan kohdan 1. vaihe), valtatie 15 (Kotka-Kouvolan 1. vaihe) sekä valtatie 12:n hankkeet sekä Savon ja Karjalan ratojen parannushankkeet. Investointiohjelmassa tulee varmistaa, että nämä hankkeet saadaan toteutettua loppuun asti investointiohjelman ja muiden suunnitelmien mukaan. Erityisesti kansallista huoltovarmuutta palvelevat hankkeet tulisi priorisoida muita korkeammalle, ja niiden toteutusta kokonaisuutena tulisi pyrkiä nopeuttamaan investointiohjelman talouskehityksen puitteissa. Näitä nopeutettavia hankkeita olisivat muun muassa edellä mainitut hankkeet sekä valtatie 6:n Kouvolan kohdan sekä valtatie 15:n välin Kotka-Kouvola toteutukset kokonaisuudessaan.

Kouvolan kaupungin ja Kymenlaakson maakunnan kautta kulkevat lukuisat TEN-T-verkon maantie- ja rautatieosuudet (valtatie 6, 12, 15, rataosuudet Lahti-Kouvola-Lappeenranta, Kouvola-Kotka/Hamina, Savon rata) tulisi kehittämisinvestoinneissa priorisoida ohjelman seuraavan päivityksen yhteydessä kiireellisesti toteutettaviksi. Myös

sujuvat yhteydet Kouvolan RR-terminaaliin sekä Kotkan ja Haminan satamiin sekä näistä muualle Suomeen puoltavat edellä mainittujen hankkeiden priorisoimista.

Yleisesti ottaen investointiohjelmassa tulisi kiinnittää huomiota hankkeiden toteuttamiseen kokonaisuutena edellä mainitun mukaisesti. Ohjelmassa tulisi siis välttää hankkeiden pilkkomista eri osavaiheisiin. Hankkeiden vaiheistus voi auttaa voittamaan niiden rahoitukseen liittyviä haasteita, mutta pilkkomisesta aiheutuvat haitat esimerkiksi vuosia kestävien liikennehaittojen muodossa mitätöivät helposti saatavat hyödyt. Lisäksi rahoituksen puolesta saatavat hyödyt saattavat tällä tavoin osoittautua yllättävänkin pieniksi tai jopa negatiivisiksi. Talouskehityksen puitteissa esimerkiksi VT 6:n ja VT 15:n hankkeiden toteutus tulisi varmistaa saumattomasti kokonaisuutena edellä mainitun periaatteen mukaan.

5) Ohjelmakokonaisuus: miten koette sen, että Väyläviraston ohjelmat esitetään nyt yhtenä kokonaisuutena?

Kouvolan kaupunki pitää hyvänä ja tarpeellisena, että Väyläviraston suunnittelu- investointi- ja toteutusohjelmia laaditaan yhtenä kokonaisuutena. Liikennejärjestelmä on kokonaisuus, ja näin ollen on tarkoituksenmukaista käsitellä eri ohjelmia yhtenä strategisena asiakirjana, josta selkeästi käyvät ilmi liikennejärjestelmän kehittämisen strategiset pitkän aikavälin tavoitteet. Optimitalanteessa ohjelmakokonaisuuden eri osat muodostavat selkeän kokonaisuuden, joka toteuttaa valtakunnallisen liikennestrategian tavoitteita kaikilla tasoilla – niin suunnittelussa kuin toteutuksessakin. Jokaisen ohjelmakokonaisuuden oheen olisi hyvä lisätä pääkohdat siitä, miten ao. ohjelma toteuttaa valtakunnallisia liikennestrategioita ja Liikenne12 – suunnitelmaa. Lisäksi olisi tarpeen tulevilla ohjelmakausilla laatia selkeä suunnitelma väyläverkon rapautumisen estämiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja niihin tarvittavasta rahoituksesta rahoituslähteineen. Tällainen oma suunnitelma auttaisi kohtaamaan ja voittamaan väyläverkon kehittämisen pahimman haasteen – rahoituksen riittämättömyydestä aiheutuvan väylien kunnon heikkenemisen.

6) Miten muuten haluatte kommentoida ohjelmakokonaisuutta?

Ohjelmakokonaisuus on Kouvolan kaupungin näkemyksen mukaan lähtökohtaisesti laadukkaasti laadittu, ja siinä on pyritty hyvin huomioimaan tulevaisuuden rahoitustasossa ja toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset. Ohjelmakokonaisuus on luonnollisesti mittava, ja sen sisäistäminen ja ottaminen haltuun vaatii oman aikansa. Strategiset ohjelmat ja näistä muodostuvat kokonaisuudet vaativat aina tiettyä joustavuutta ja mukautuvuutta siten, että toimintaympäristön muutoksissa ohjelmat olisivat edelleen ajankohtaisia. Tätä taustaa vasten ohjelmakokonaisuutta kannattaa edelleen kehittää kiinteässä yhteydessä Liikenne 12- suunnitelmaan. Laskeva rahoitustaso ja valtiontalouden haasteet aiheuttavat suurimmat haasteet väylien

suunnittelulle ja käytettävyydelle ja sitä kautta koko yhteiskunnan toimivuudelle. Kouvola kaupunki peräänkuuluttaa niin poliittisilta päätöksentekijöiltä kuin Väyläviraston ja muiden valtion virastojen osalta sitoutumista Liikenne 12- suunnitelmaan sekä muihin strategisiin, pitkän aikavälin suunnitelmiin ja kehityshankkeisiin. Niukkojen resurssien oloissa sitoutuminen strategiaan liikennehankkeisiin yli vaalikausien olisi ensiarvoisen tärkeää.

Lisätietoja: johtava yleiskaavoittaja Jani Arponen,
jani.arponen(at)kouvola.fi, p. 040 739 1298; liikenneinsinööri Antti
Tamminen, antti.tamminen(at)kouvola.fi, p. 040 483 1934

Vs. teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää antaa oheisen lausunnon Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2027-2034.

Teknisen lautakunnan päätös:

Tekninen lautakunta päätti yksimielisesti antaa esityslistalla olleen lausunnon Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2027-2034 siten, että lausunto käsitellään vielä Kouvola kaupungin elinvoimaryhmässä. Tekninen lautakunta valtuutti teknisen johtajan tekemään lausuntoon elinvoimaryhmän käsittelyn pohjalta teknisiä tarkennuksia.
